

7. března letošního roku jsme popřáli Josefu Mašínovi k jeho 84. narozeninám. Je to poslední žijící člen významné protikomunistické odbojové skupiny bratří Mašínů. Než odejde celá kauza do zapomnění, je zapotřebí se k ní vyjádřit, protože činy této skupiny stále názorově rozdělují občany.

Odbojová skupina se skládala původně z pěti členů. Dva byli dopadeni už v době svého útěku do západního Berlína (Zbyněk Janata a Václav Švéda) a následně popraveni komunistickou vládou. Další tři se dožili protikomunistického převratu v r. 1989. Ctirad Mašín zemřel 13. srpna 2011 a Milan Paumer 22. června 2010. A pátý dosud žije.

Otec a matka bratří Mašínů

Otec podplukovník Josef Mašín (po válce povýšený in memoriam na brigádního generála) byl příkladný vzor českého vlastence. V první světové válce v r. 1915 přešel do ruského zajetí a následně vstoupil do České družiny v té době převážně složené z Čechů žijících na ruském území, ze které se později staly Čs. legie na Rusi. Prošel boji této armády hájící předrevoluční Rusko proti Německu a Rakousko-Uhersku. Zúčastnil se legendárních bojů u Bachmače a Zborova. Za statečnost obdržel ruské vyznamenání: Kříž sv. Jiří.

Bohužel, po bolševické revoluci uzavřelo Rusko se svými protivníky mír a čs. legionáři neměli proti komu bojovat. Většinou ani revoluční rozvrácené Rusko se zločinnou vládou hájit nechtěli. Potřebovali se dostat na francouzskou frontu. Bylo jim slíbeno, že se na ni dostanou cestou kolem světa, tedy po sibiřské magistrále do Vladivostoku a odtud lodní dopravou do Evropy. Bolševická vláda jim dělala cestou obtíže, a dokonce vyžadovala složení zbraní. Proti tomu se legionáři vzbouřili, a tím začalo pověstné vystoupení československých legionářů proti sovětské vládě, jejich dlouhodobý boj a postupný ústup k americkým lodím do Vladivostoku, když nebylo za co bojovat, protože Československá republika už existovala.

Za tohoto vystoupení obsadili celou magistrálu po celé délce a dokonce se blížili k Jekatěrinburgu, kde byla uvězněna carská rodina (jestli o tom věděli, nevím). Carská rodina byla popravena dříve, než se do města dostali. Legionáři předali území protibolševickému generálu Kolčakovi, který po obsazení Jekatěrinburgu začal vyšetřovat zavraždění carské rodiny.

Po návratu do vlasti byl Josef Mašín zařazen do čs. armády, oženil se a měl tři děti. V r. 1939 neuposlechl rozkaz opustit kasárna a vydat je Němcům a chtěl je vyhodit do povětří. Po okupaci Československa německou armádou se zapojil do odbojového hnutí v tzv. skupině Tří králů. Předávali informace exilové vládě v Londýně, shromažďovali zbraně a dělali sabotáže. Posléze byli zatčeni a popraveni – Josef Mašín 30. června 1942.

Manželka Zdena byla nacisty vězněna, po osvobození potom převzala za svého muže vyznamenání. Poté, co její synové vstoupili do protikomunistického odboje, byla zatčena, odsouzena a vězněna. Zemřela v komunistickém lágru 12. června 1956. Dcera Zdena se provdala a žije dodnes v Olomouci.

Synové vystupují

Ctirad a Josef Mašínové prodělali po válce vojenskou službu a Ctirad prošel dokonce speciálním výcvikem. Po komunistickém puči se začaly poměry měnit a postupně se staly pro syny národního hrdiny nepřijatelné. Byli popraveni jejich spolužáci – studenti právnické fakulty a účastníci protinacistického odboje: Boris Kovaříček, Josef Hruška a Karel Bacílek. To musel být obrovský šok. V listopadu 1959 potom byli popraveni Vratislav Polesný, Vratislav Janda, Josef Charvát, Emanuel Čančík, Květoslav Prokeš a Jaroslav Borovec, kteří připravovali povstání a chtěli osvobodit uvězněného generála Heliodora Píku. Taková odvěta pobouřila všechny lidi, kteří o tom věděli, a samozřejmě vedla k vědomí, že komunistický režim se chová represivně stejně jako nacistický. Následovaly potom známé procesy s Horákovou, které už nemohly nechat nikoho na pochybách, o jaký režim jde.

Rozhodnutí vstoupit do odboje jistě usnadnilo přesvědčení, že třetí světová válka je na spadnutí, že Američané brzy přijdou. Skupina bratří Mašínů přepadla dvě služebny SNB za účelem získání zbraní. Při tom zahynuli dva příslušníci SNB. Nejvíce se Mašínům vyčítá přepadení vozu vezoucího peníze na výplaty zaměstnanců. Zde přišel o život účetní, který ovšem nebyl komunistou; snad to byl omyl, protože jejich informace byly o jiném člověku. Ctirad věděl na základě svého výcviku ve speciálních složkách, že za sebou nemohou nechávat svědky. Také se mstili na komunistech za své popravené kamarády.

V r. 1953 podpalovali stohy a údajně připravovali atentát na prezidenta Gottwalda. Postupně ovšem viděli, že nemohou v zemi zůstat, a pokud chtějí opravdu bojovat, musí odejít na druhou

stranu. V té době byla válka v Koreji.

Zdařilý útěk byl součástí strategie. Útěk přes území NDR do západního Berlína byl opravdovou prověrkou statečnosti. Celkem zahynulo 7 osob z řad bezpečnostních složek, členové skupiny Zbyněk Janata a Václav Švéda byli dopadeni a popraveni. Mašínům a Milanu Paumerovi se podařilo probít se až k americké armádě v západním Berlíně. Následně vstoupili do americké armády.

Povaha režimu

Příběh jsem stručně vylíčil proto, aby neuniklo, za jakých okolností se skupina bratří Mašínů rozhodla do protikomunistického odboje vstoupit, jaká byla vlastně výchova a přesvědčení těchto statečných bojovníků proti nesvobodě a zlu. Shora řečené už naznačuje, že komunisté obecně neuznávali zásluhy v boji proti nacismu. Šlo jim jen o jejich moc. Věznili a posléze popravili generála Píku, likvidovali chlapce z odboje. Prezident Beneš jim byl dobrý jako most, kterým přešli k moci. Zdá se, jakoby společnost na to nebyla připravena, většina očekávala, že naši komunisté se nebudou chovat jako sovětští, ponechají nějaký svobodný prostor, nebudou se mstít za každou nepodstatnou věc, ale vůbec už neočekávala politické monstrprocesy, o kterých zpočátku lidé nechtěli věřit, že jsou vykonstruované. Vše toto zločinné a vlastně zbytečné jednání je nepochopitelné a dodnes mnozí lidé zůstávají ve falešném přesvědčení, že se jednalo o standardní diktaturu, které jde o udržení moci a vydává jasné signály, jak se mají lidé chovat, aby nepřišli s touto mocí do nesouladu. Komunisté sami svoje zákony nedodržovali, dělali si s lidmi, co se jim zachtělo, vynutili libovolné přiznání z libovolného člověka. Pokud se člověk dostal do rukou bezpečnostních složek, bylo nemožné se odvolávat na nějaké zákony. Přiznání bylo vynuceno tak, jak si to vyšetřující orgány přály a zákony sloužily jen jako metoda odsouzení. Obviněný se musel přiznat k činům, které neudělal, jinak by nepřežil. Mnozí lidé byli zlikvidováni jen kvůli svému majetku, aby si jej mohl přivlastnit některý význačný komunist. Takový režim nelze hájit a kdo tak činí, není jen nějaký relativista, ale je sám zločinec.

Dnes mnozí srovnávají nastupující islám s komunistickým režimem. Lidé žijící v padesátých letech by jistě přivítali islám, který má přesná pravidla, každý ví, jak se má chovat a podřízené třídy mají svoje práva a jasně vymezené postavení. Komunistický režim mohl ukázat na každého jako nepřítele, z každého nepřítele udělat. Naprosté bezpráví přineslo jen myšlenkový chaos, nikomu neprospělo; nakonec „řemen“ zachytil i strůjce. To vše musíme vzít na zřetel, abychom pochopili celé paradigma doby a chování lidí. Nenechme si konstruovat dějiny zlehčováním těchto okolností!

Bojovat proti takovému režimu bylo přímo povinností vlastenců. Není to tedy jen „pochopení“ pro ty chlapce, kteří nějak emotivně „vzplanuli“. Chovali se jako vysoce morální svobodní občané, kteří nepřijali jeho zločinného režimu.

Jak se má a může chovat odbojový partyzán

Odbojář a odbojový partyzán je ten, který bojuje proti zločinnému režimu, proti takovému, který nedodržuje právní řád a páchá zločiny proti lidskosti. Do toho nespadá režim (bez ohledu na jeho formu), kde je možno se dovolat práva, kde nejsou popravováni lidé za politické činy a kde nejsou porušována elementární lidská práva (právo na život, na soukromý majetek, právo vyjádřit svůj názor, právo na ochranu proti zločinu). Násilí proti takovému režimu je odsouzeníhodný banditismus nebo terorismus, a to i tenkrát, když režim selhal jen okrajově, zlo není všeobecné a je možno bojovat mírnými prostředky.

Komunistický režim byl režimem zločinným od samého začátku. Dokonce ani nebyl režimem právním, tedy takovým, který by dodržoval zákony, které si sám stanovil a který by umožňoval beztrestnost tomu, kdo dokáže, že zákon nepřekročil. Tzv. socialistickou zákonnost zavedl teprve Husák, a to ještě byla spíše jen snaha některých komunistů, v žádném případě to neznamenal, když o něco skutečně šlo, aby establishment cokoliv nezmanipuloval. Měl k tomu všechny předpoklady: beztrestné a svévolné jednání StB, naprostou kontrolu médií, naprostou kontrolu soudů, parlamentu a vlády. Bojovat proti komunistickému režimu bylo tedy legitimní až do jeho samého konce.

Metody partyzánského boje jsou mnohdy kritizovány, mnohdy byli i protinacističtí partyzáni obviněni z násilí proti civilistům. Za druhé světové války někteří partyzáni zastřelili vesničany, kteří jim nechtěli dát potraviny nebo nechat přespát. Je jasné, že partyzánský boj nemůže být ovlivněn vůlí nějakého civilisty, to by už nebyl boj, ale jen dětské hrátky. Ať už je to jakkoliv, partyzáni, kteří opravdu bojovali (nebyli to tedy nějakí převlečení zloději), byť třeba neúspěšně, mají právo na přiměřené násilí proti civilistům (pokud není vyloženě neoprávněné), které je chrání a umožňuje jejich operace. Tato zásada byla vždy dodržována a prezident Beneš dokonce amnestoval po válce všechny činy, ze kterých by mohli být partyzáni obviněni. Byl za to v mnohých případech kritizován, ale v podstatě nemohl udělat nic jiného. To samozřejmě platí i pro Mašiny. Zabít všechny svědky k tomu patří (asi ne při přímých vojenských operacích, ale v případě boje v zázemí), kdyby to Mašínové nedělali, nedosáhli by svého cíle. Radit dnes na základě zcela jiného morálního prostředí bez znalosti tehdejší doby partyzánům, jak se mají chovat, je jistě více než hloupé. Zvláště od samozvaných „rádců“, kteří nikdy nic takového nezažili a jejichž představy o odboji jsou na úrovni počítačových her.

Závěr: Selektivní historická paměť

V dnešní době mohou být historické události zdrojem poučení, ale také nástrojem ideologických nebo prospěchových zájmů. Bez pochopení celkového paradigmatu historického okamžiku není historická pravda. Propagování vybraných úseků dějin, a z nich ještě jen části vybraných příběhů, je vždy podezřelé. Tvrzení, že husité byli fanatičtí bořitelé klášterů, je většinou pravdivé (jejich náboženství jim to nařizovalo), ale tvrzení, že to byli zloději, je účelově zkreslené, protože tenkrát se všechna vojska chovala tak, že se zásobovala za pochodu od místních zemědělců.

Tvrzení, že Mašínové byli vrazi, je propaganda sledující nejspíše vyvinění komunistů. Komunisté v téže době vraždili nejen odpůrce, ale i zcela nevinné lidi jako na běžícím pásu. To, co udělali Mašínové, je proti tomu směšné. Je zajímavé, že mnozí o obětech činnosti Mašínů mluví, jako by zapomněli, co dělala druhá strana – komunistický establishment. V takovém případě jsou vlastně Mašínové vhodným nástrojem k přepisování dějin.

Literatura:

- 1/ https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Mašín
- 2/ https://cs.wikipedia.org/wiki/Skupina_bratří_Mašínů
- 3/ Ota Rambousek: Jenom ne strach, Nezávislé tiskové středisko 1990
- 4/ Barbara Masin: Odkaz – pravdivý příběh bratří Mašínů, Mladá Fronta 2011

Vlastimil Podracký

Poznámka redakce: Zajímavý článek o dětství a dospívání bratří Mašínů si můžete přečíst v časopise Historický kaleidoskop č. 5/2015, který zakoupíte ve vybraných knihkupectvích nebo v e-shopu www.ceskatrikolora.cz